

ለ7ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም መሳካት የጎንደር ከተማ ህብረተሰብና ባለድረሻ አካላት ተሳትፎ የማይተካ ሚና እንዳለው ተጠቆመ

በጌታቸው ኃይሉ በከተሞች መካከል ሰፊ የተሞክሮ ልውውጥ ስርአት በመዘርጋትና ለጋራ እድገት በጋራ መስራት የሚቻልበትን ሁኔታ በመፍጠር የሚታሰበውን ልማት ለማረጋገጥ የባለድርሻ አካላት እና የህዝብ ተሳትፎ ወሳኝ ሚና እንዳለው የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር መስሪያ ቤት አስታወቀ፡፡

ወደ ገፅ 8 የዞረ

በሰባተኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል በጋራ መስራት እንዳለበት የጎንደር ከተማ አስተዳደር አስታወቀ

በጌታቸው ኃይሉ

7ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም “የከተሞች ዘላቂ ልማትና መልካም አስተዳደር ለህዳሴያችን” በሚል መሪ ቃል ከሚያዝያ 21 ቀን 2009 ዓ.ም ጀምሮ ለ8 ተከታታይ ቀናት በታሪካዊቷ ጎንደር ከተማ ይከበራል፡፡

ወደ ገፅ 9 የዞረ

6ኛው የከተሞች ፎረም በድሬዳዋ መከበሩ በልማት ስራዎች ላይ መነቃቃት መፍጠሩ ተገለጸ

በአሰባ አንደሻው

ከዚህ ቀደም ስያሜውን በ2002 ዓ.ም የከተሞች ቀን በሚል ተጀምሮ ወደ ከተሞች ፎረም አድጎ በ2007 ዓ.ም 6ኛውን የከተሞች ፎረምን ድሬ ማስተናገዱ ይታወሳል፡፡ ፎረሙ በከተማዋ መከበሩም ዘርፈ ብዙ ትሩፋቶች መገኘታቸውንና ከሁሉም በላይ በህብረተሰቡ ዘንድ የተፈጠረው የልማት ፍላጎትና ተሳትፎ ላይ ከፍተኛ መነቃቃት መፍጠሩም ተጠቁሟል፡፡

ወደ ገፅ 9 የዞረ

በውስጥ ገጾቻችን

የከተማው ህዝብ ልማቱን በማፋጠን ረገድ የተሟላ ተሳትፎ እንዲኖረውና ከውጤቱም ፍትሃዊ ተጠቃሚነቱን ለማረጋገጥ የሚያስችሉ ሰፊ ሥራዎች መስራት አለባቸው፡፡ **ገፅ 2**

“በከተማችን በተካሄደው 6ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም በርካታ የልማት ስራዎች መስራታችን ብቻ ሳይሆን የተሰሩ ስራዎችን ማስቀጠል መቻላችን ትልቅ ስኬት ነው” **ገፅ 5**

ርዕስ አንቀፅ

የከተማው ህዝብ ልማቱን በማፋጠን ረገድ የተሟላ ተሳትፎ እንዲኖረውና ከውጤቱም ፍትሃዊ ተጠቃሚነቱን ለማረጋገጥ የሚያስችሉ ሰፊ ሥራዎች መስራት አለባቸው

ባለፉት ዓመታት በከተማ ሥራችን የልማታዊ አመራር አቅም ግንባታ፣ የጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዝ ልማትና የከተሞች ልማታዊ ሴፍቲኒት፣የከተሞች ልማታዊ መልካም አስተዳደር ሥራዎች፣ የከተማ ፕላን፣መሬት ልማትና ማኔጅመንት ሪፎርም፣ የመኖሪያ ቤቶች ልማትና አስተዳደር ፣ የከተሞች የተቀናጀ መስራተ ልማት አቅርቦት፣ የከተሞች ፋይናንስ ልማት አመራር፣ የከተሞች ጽዳት፣ አረንጓዴ ልማት እና የዘላቂና የአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር የከተማ ሥራዎች ላይ አበረታች ውጤቶች ተመዝግበዋል፡፡

በሀገራችን ከተሞች የሚታየውን የልማትና የመልካም አስተዳደር ችግሮች ለመፍታት በመንግስት በኩል መጠነ ሰፊ ሥራዎች እየተሰሩ ሲሆን በተደረገው ጥረትም የከተማ ነዋሪውን ችግሮች ነቅሶ በማውጣት ለችግሮቹ መፍትሄ የሚዘረዝሩ ፖሊሲና ስትራቴጂዎች ተቀርጸው ወደ ተግባር በመግባት አበረታች ውጤቶች መመዝገብ ጀምረዋል፡፡ በከተሞቻችን ልማትና የመልካም አስተዳደርን ለማረጋገጥ የሚያስችሉ ተግባራት እየተፈጸሙ ናቸው፡፡

በእነዚህ ዘርፈ ብዙ ተግባራት ስኬታማ ሊሆኑ የሚችሉት ደግሞ ህብረተሰቡና ባለድርሻ አካላት በሙሉ እምነት ተቀብለው በባለቤትነት ስሜት የድርሻቸውን ለመወጣት ሲችሉ ብቻ እንደሆነ ይታመናል፡፡ ስለሆነም የህብረተሰቡንና የባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ ለማረጋገጥ የሚቻለው በዘርፉ የተያዙ ልማትና የመልካም አስተዳደር ስራዎችን በተመለከተ በቂ ግንዛቤና የጋራ መግባባት መፍጠር ሲቻል ብቻ ነው፡፡

የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረምም ከተሞቻችን በየጊዜው እያስመዘገቡ ያሉትን የልማትና የመልካም አስተዳደር ውጤቶችን ለህብረተሰባችን የምናሳውቅበት፣ ባጋጠሙን ችግሮች ዙሪያ በጋራ ተመካከረን የመፍትሄ ሃሳብ የምናመነጭበት፣ በርካታ ከተሞቻችን በአንድ መድረክ በማሰባሰብ ልምድና ተሞክሮ እንዲለዋወጡ የምናደርግበት እንዲሁም የዘርፋችን ተልዕኮዎች ለመገምገም ትልቅ ዕድል የምናገኝበትና የህዝብ ንቅናቄ የሚፈጠርበት ታላቅ ሀገራዊ ሁኔታ በመሆኑ ይሄው ተጠናክሮ ልቀጥል ይገባል፡፡

የከተሞች ልሳን አዘጋጆች ዋና አዘጋጅ ፡-ኢትዮጵያ በዴሞክራሲያዊ ም/ዋ/አዘጋጅ፡- አያልሰው ወርቅነህ አዘጋጆች፡- ጌታቸው ሀይሉ ካሳሁን ገ/መድህን ግራፊክስ ዲዛይን ፡- አቤኔዘር በቀለ ፎቶ ግራፍ፡- ዘላለም ሙሉ አስመላሽ ተፈራ ኮምፒውተር ፅሁፍ፡- አንላይ ዮሀንስ

የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር
MINISTRY OF URBAN DEVELOPMENT AND HOUSING

አድራሻ፡-ሰልክ ቁጥር 0115531688
ፖ.ሳ.ቁ፡- 24134/1000
ፋክስ፡- 0115541268
ኢ-ሜይል፡-mudhco@gmail.com
ድረ-ገጽ፡-www.mudho.gov.et

Like <https://www.facebook.com/mudhco>
 Follow us @MUDHCO

ወቅታዊ ጉዳይ

ለሀገራችን ከተሞች ህዳሴ እንተጋለን!!

ሀገራችን ከግብርና ወደ ኢንዱስትሪ መር ኢኮኖሚ፣ ከገጠር ወደ ከተማ አኗኗር ዘይቤ ለማሸጋገር የምታደርገውን እንቅስቃሴ ለማፋጠን ኃላፊነት ከተጣለባቸው ዘርፎች ውስጥ የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ አንዱና ዋነኛው አስፈጻሚ ዘርፍ ነው። አገራችን መካከለኛ ገቢ ካላቸው አገራት ተርታ መሰለፍ እንድትችል በዘርፉ የተያዙትን ዕቅዶች ማሳካት ለቀጣይ የኢንዱስትሪ ልማታችን ብሎም ለሀገራችን ህዳሴ መፋጠንና መረጋገጥ ወሳኝ በመሆኑ ሁላችንም ለዚህ ስኬት ከመቼውም ጊዜ በላይ በጊዜ የለንም ቅኝት መረባረብ ይጠበቅብናል።

ከዚህ አንፃር ልማታዊና ዴሞክራሲያዊ መንግስታችን በዴሞክራሲ ስርዓት ግንባታ፣ በልማትና መልካም አስተዳደር ስራዎች ውጤታማ ተግባራትን በማከናወን የህብረተሰቡን ፍላጎት ለማርካት ዘርፈ ብዙ ጥረት በማድረግ ላይ ይገኛል። እየተደረገ ያለውን አገራዊ ጥረት ተከትሎም የአገራችን ከተሞች ዘርፈ-ብዙ ፖለቲካዊ፣ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ለውጦችን ማስመዝገብ ችለዋል። ለእነዚህ መሠረታዊ ለውጦች መመዝገብ ዋና መሠረቱ ሀገራችን የምትከተለው የልማታዊ መንግስት ፍልስፍና መሆኑ ዕውን ነው። ሀገራችን ባልተማከለ አስተዳደርና በነጻ ገበያ የኢኮኖሚ ስርዓት መመሪያ በመጀመሪያ ልማታዊ መንግስታችን ለኢንቨስትመንት መስፋፋትና ለልማት ሥራዎች መጠናከር ምቹ ፖሊሲና ስትራቴጂዎችን በመንደፉ በርካታ የሀገራችን ከተሞች የማደግ ዕድል እንዲያገኙና አዳዲስ ከተሞችም እንዲመሰረቱ ሰፊ እድል ፈጥሯል።

ከተሞቻችን ባለፉት ስርዓቶች ትኩረት አጥተው በኋላ ቀርነትና ድህነት አረንቋ ውስጥ ተዘፍቀው ቆይተዋል። ልማታዊ መንግስታችንና ፈፃሚው ህዝባችን ቢጋራ ሆነው አንድ ላይ መረባረብ በመቻላቸው ያን አስከፊ የኋላ ቀርነት እና የድህነት ተምሳሌት የሆነ አምባገነን ስርአት ዳግም ላይመለስ ከሀገራችን ተወግዷል።

ህዝቦችም በመፈቃቀድና በመከባበር በሰላም የሚኖሩባት አዲሲቷ ኢትዮጵያ የምስራቅ አፍሪካ የሰላም፣ የልማት እና የዴሞክራሲ ቀጠና የመሆን ጥረቷን እንዲረጋገጥ የከተማ ልማትና ቤቶች ዘርፍ የአንበሳውን ድርሻ ወስዶ በተገቢው መንገድ በመፈፀም ላይ ይገኛል።

በመሆኑም ከተሞቻችን ያገኙትን ልዩ የመንግስት ትኩረት እንደ ትልቅ ዕቅድ ተጠቅመው መንቀሳቀስ በመጀመራቸው የልማትና የመልካም አስተዳደር ስራዎቻችን ምንም እንኳን አሁንም ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች ቢሆኑም በጥሩ ደረጃ እንደተፈፀሙ ይገኛሉ።

በአሁኑ ወቅት የሀገራችን ከተሞች የድህነትና ኋላቀርነት ተምሳሌት መሆናቸው ቀርቶ የተፈጠረላቸውን ምቹ ዕድል ተጠቅመው የአገልግሎት፣ የኢንዱስትሪ፣ የንግድ፣ የቴክኖሎጂ ሽግግርና አጠቃላይ የሀገራዊ ልማታችን ዋና ማእከላት መሆን ወደሚችሉበት የለውጥና የህዳሴ ምዕራፍ መሸጋገር ጀምረዋል። ስለሆነም ከተሞቻችንን ለነዋሪዎቻቸው ለኑሮ ምቹ እና በጥላን የሚመሩ፣ የልማት፣ የመልካም አስተዳደርና የዴሞክራሲ ማዕከላት እንዲሆኑ እና አለም አቀፍ ተወዳዳሪነታቸውን እንዲያገለብቱ የሚያስችላቸውን ስራ መስራት ከሁሉም ባለድርሻ አካላት ይጠበቃል።

በከተሞቻችን የሚስተዋሉ የኪራይ ሰብባቢነት አመለካከትና ተግባራትን በመናድ በምትኩ ልማታዊ አስተሳሰብና አመለካከት በመገንባት አገራችን የጀመረችውን የፀረ-ድህነት ትግልና የህዳሴ ጉዞ በምልዓተ-ህዝቡ ንቁ ተሳትፎ እውን ለማድረግ መረባረብም የህዳሴ ጉዟችን አንዱ አካል ልናደርገው ይገባናል። በከተሞች ፍትሃዊ ልማትን የማረጋገጥ ጉዳይ ለከተማ ነዋሪው ብሎም በመላው የሀገራችን ህዝቦች መካከል ዘላቂ ተጠቃሚነትና ፍትሃዊ የህብት ክፍፍል እንዲኖር የሚያግዝ ቁልፍ መሳሪያ መሆኑ ይታወቃል።

ከተሞቻችን የሰላም፣ የልማትና የመልካም አስተዳደር ማዕከላት በመሆን ሀገራችን የጀመረችውን የህዳሴ ጉዞ ለማረጋገጥ በሚደረገው እልህ አስጨራሽ ትግል የድርሻቸውን መወጣት እንዲችሉ ነዋሪዎቻቸውን በቀጥታ ተሳታፊ ማድረግ ይጠበቅባቸዋል። በከተሞች የታዩትን መልካም ተሞክሮዎች በመቀመርና በማስፋት መላውን የከተማ ነዋሪ ህብረተሰብ በየደረጃው ተጠቃሚ ማድረግ ያስፈልጋል

ከተማ ልማት

በሀገራችን ለመጀመሪያ ጊዜ በአማራ ክልል የተጀመረው የማህበር ቤቶች ፕሮግራም..

በካሳሁን ገ/መድህን

በሀገራችን ከተሞች የመኖሪያ ቤት ልማትና አቅርቦት ላይ የህብረት ሥራ ማህበራት እንቅስቃሴ የተጀመረው በ1967 የወጣውን አዋጅ 47/1967 ተከትሎ ነው። አዋጁ ከዚህ ጊዜ ጀምሮ የከተማ ነዋሪው በግልም ሆነ በማህበር በመደራጀት የመኖሪያ ቤት መሥራት የሚችልበትን ህጋዊ መሠረት ያመቻቹ ቢሆንም ማህበራት ተደራጅተው በተግባር የቤት ግንባታ ሥራ ያከናውኑት ከ1970 እስከ 1976 እና ከ1978 እስከ 1985 ባሉት ጊዜያት ውስጥ ብቻ እንደነበር መረጃዎች ይጠቁማሉ።

ከላይ የተጠቀሰው የህብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ከወጣበት ጊዜ አንስቶ እስከ 1985 ድረስ ወደ 3,500 የሚጠጉ የመኖሪያ ቤት የህብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ከአነዚህ ውስጥ ብዛታቸው 1988 ማህበራት ህጋዊ ሰውነት ከተሰጣቸው በኋላ የተወሰኑ ቤቶችን በመገንባት ለአባላቸው ለአንዲተላለፍ መደረጉን ጥናታዊ ሰነዶች ያሳያሉ።

የመሬት ሊዝ አዋጅ ከወጣ ከ1986 ጀምሮ እስከ 1990 የህብረት ስራ ማህበራት እንቅስቃሴ ተዳክሞ የቆየበት ጊዜ በመሆኑ በቤት ልማትና አቅርቦት ላይ የራሱ የሆነ አሉታዊ ተጽዕኖ አሳርፏል። በ1990 እና በኋላ ወደ 2670 አባዎች በቀበሌ፣ ወረዳዎችና ዞኖች አማካኝነት የመሬት አቅርቦትና ድጋፍ እየተደረገላቸው እንደአቅማቸው ከባለአንድ እስከ ሶስት ክፍል ያሉ ቤቶችን ሰርተው ለባለቤትነት ሲበቁ፣ 6378 አባዎች ራሳቸውን በ265 ማህበራት በማደራጀት ፎቅና ቪላ ቤቶች እንዲሁም 6900 አባዎች ደግሞ በUDPO/urban Development Program/ እና በPIO/Project implementation Office/ አገዛዝ ድጋፍ በ243 ማህበራት ታቅፈው የቤት ባለቤት ለመሆን ችለዋል።

የህብረት ሥራ ማህበራት በከተማ ቤት አቅርቦት ላይ የነበራቸውን ሚና የጎሳ ቢሆንም በቅርቡ በካብረት ሥራ ማህበር ተደራጅተው የቤት ባለቤት የሆኑ እና ቤት በመሥራት ላይ የሚገኙ ማኅበራት ላይ ያለው የተቀናጀ የመሠረተ ልማት አቅርቦት ትኩረት የተሰጠው አይመስልም። ሆኖም መሰረተ ልማት በአንድ በኩል ግብዓት ሆኖ ለልማት አስቸዶ ሁኔታዎችን ከመፍጠር አንፃር የሚጫወተው ሚና በጣም ወሳኝ ሲሆን በሌላ በኩል ህብረተሰቡ መሰረተ ልማትን እንደ ቀልጣፋና ውጤታማ አገልግሎት

ከመስጠትም ጋር የሚጠቀም በመሆኑ ለመልካም አስተዳደር መስፈን ጉልህ ሚና ይኖረዋል። በዚህ አምዳችንም በአማራ ክልል በ4 ከተሞች / ወረታ፣ ባሕርዳር፣ ዳንግላና ቡሬ/ ለሚገኙ የማህበር ቤቶች የሚቀርቡ የመሠረተ ልማት ሥራዎችን ያሉበትን ሁኔታ እንቃኛለን።

ወረታ ከተማ አስተዳደር

በወረታ ከተማ አስተዳደር ዉስጥ በቁጥር 53 የመኖ/ቤቶ/የአካባቢ ኅ/ስ/ማህበራት ተደራጅተው ቦታ ተሰጥቶ ቤቱን አጠናቀው የገቡም አሉ በመሰራት ላይ ያሉም አሉ። ለማህበር ቤቶቹ የሚቀርቡት መሰረተ ልማት በሚፈለገው አይነትና መጠን ተደራሽ ለማድረግ የበጀት ዕጥረት አለ። የአካባቢው ስያሜ መንፈስ በሚባል ቦታ ላይ 20 የኅ/ስ/ማህበር ቤቶች ሲኖሩ የመሠረተ ልማት አቅርቦትና ዝርጋታን በተመለከተ ጅምር ሥራዎች ተሰርተዋል። ለማኅበራት ቤቶቹ የተሰጠው ቦታ ከከተማው ብዙም ርቀት ስለሌላቸው መብራት እና ውሃ በአካባቢው ከሚገኙ መኖሪያ ቤቶች በመሳብ እየተጠቀሙ ሲሆን መንገድን በተመለከተ ገረጋንቲ ተነጥፏል። በአጠቃላይ ግን በከተማው ላይ የውሃ አቅርቦት ዕጥረት ይታያል። በሌሎች አካባቢ ያሉትም የማህበር ቤቶችም ቢሆኑ ከመሰረት ልማት አቅርቦት አንፃር ለከተማው ቅርብ በመሆናቸው የጎሳ ችግር የለባቸውም።

ከተማ አስተዳዳሩ በዋናነት በዕቅድ ይዞ እያከናወናቸው ካሉት መሰረተ ልማቶች አንዱ በባዘላ ድንጋይ የሚሰራ የእግረኛ መንገድ እና ኮብልስቶን የመንገድ ስራዎች በመሆናቸው የበጀት እጥረቱ የጎሳ እንዲሆን አድርጎታል ይሁን እንጂ የማህበራት ቤቶች የመሰረተ ልማት አቅርቦትን በተመለከተ ማህበሩን ቅደም ተከተል በመሰጠት በጀት እየተያዘለት በመሰራት ላይ ይገኛል። ድጋፍና ከትላልጎ በተመለከተ የመንገዱ ሁኔታ የከተማዉ ቶፖግራፊ ሜዳማ ስለሆነ መሬቱ የመስመጥ ባህሪ ስላለው በየጊዜዉ ገረጋንቲ በማፍሰስ ከተማ አስተዳደሩ ያላሰለሰ ጥረት በማድረግ ላይ ይገኛል። በተጨማሪም ማህበር ቤቶቹ የጋራ ዲዛይን ተዘጋጅቶላቸው ቤቶችና ኮንስትራክሽን፣ ፕላን እና ህንፃ ሹም በመሆን በጋራ ይከታተላሉ፤ ይደግፋሉ።

ወረታ ከተማ አስተዳደር በተለምዶ መንፈስ በመባል በሚጠራው አካባቢ ያለው ለማህበራት ቤቶች እየቀረበ ያለው የመሰረተ ልማት አቅርቦት በከፊል

ባህርዳር ከተማ አስተዳደር

የኅ/ስ/ማህበር ቤቶችን በተመለከተ በፊት ከነበረበት ከቤቶችና መሰረተ ልማት ዋና የስራ ሂደት በ2009 በጀት ዓመት ጀምሮ ተገንጥሎ አገልግሎት ጽ/ቤት ገብቷል። ይሁን እንጂ በአገልግሎት ጽ/ቤት ውስጥ የሚሰተናገዱት የመንግስት ኪራይ ቤቶች እና የቀበሌ ቤቶችን ብቻ እንጂ የማህበራት ቤቶችን እንዳልካተተ አስረድተውናል። በመሆኑ የኅ/ስ/ማት ቤቶችን በሚመለከት የመዋቅር ችግር በመኖሩ ስራውን በባለቤትነት የሚመራው አካል በግልፅ አልተቀመጠም። በዚህም ምክንያት ማህበራት ቤቶችን የመሰረተ ልማት አቅርቦትና ዝርጋታም በተመለከተ መረጃውን በተደራጀ መልኩ ለማግኘት አስቸጋሪ ነው።

ከኅ/ስ/ማህበራት ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት ካሉ ባለሙያዎች ጋር ባደረግንው ውይይት የመ/ቤታቸው ኃላፊነት የማህበር ቤቶችን ህጋዊ ሰውነት /ሰርተፍኬት/ እስከ መስጠት ብቻ እንደሆነ ለመገንዘብ ችለናል። የመብራት ዝርጋታውን በተመለከተ አገልግሎት ጽ/ቤት ውስጥ የሚሰተናገዱ ሲሆን መንገድን በተመለከተ መንገዶች ባለስልጣን ውሃንም በተመለከተ በውሃ ልማት አማካኝነት አቀረበ እንደሆነ ለመገንዘብ ተችሏል።

በአጠቃላይ ማኅበራት ቤቶች ላይ ያለው የመሰረተ ልማት ከትላል እና ድጋፍ ለማድረግ መዋቅሩ በትክክል ያልተቀመጠ ከመሆኑ ጋር ተያይዞ የስራ መገፋፋትና ሃላፊነትን አለመውሰድ አስተውላለን። ይሁን እንጂ ለማህበራት የሚቀርቡት የመሰረተ ልማት አቅርቦት ምቹ የሆኑ እና ከከተማ ብዙም የራቁ አይደሉም። ከኅ/ስ/ማህበራት ማደራጃና ማስፋፊያ ጽ/ቤት ባገኘነው መረጃ መሰረት በ2006 እና ከዚያ በፊት በተሰጡት ቦታዎች ላይ እየተሰሩ ያሉትን የማህበራት ቤቶች ከዚህ በታች በፎቶ እንደሚታየው ዲዛይናቸው G+1 እና G+2 ሲሆኑ ሲጠናቀቁ ለከተማው ውበት እንደሚሰጡት ያመለክታል።

ቆይታ

“በከተማችን በተካሄደው 6ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም በርካታ የልማት ስራዎች መስራታችን ብቻ ሳይሆን የተሰሩ ስራዎችን ማስቀጠል መቻላችን ትልቅ ስኬት ነው”

በካሳሁን ገ/መድህን

የዚህ ወር የከተሞች ልሳን ጋዜጣ እንግዳችን አቶ አማኑኤል ፍስህ ይባላሉ። በስራ ሀላፊነታቸውም የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር የሀገር ውስጥና የውጭ ግንኙነት የስራ ክፍል ሀላፊና የከተማው ከንቲባ አማካሪ ናቸው። ድሬዳዋ ከተማ በ2007 ዓ.ም 6ኛውን የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ባዘጋጅባት ወቅትም የፎረሙ ምክትል የፅ/ቤት ሀላፊ በመሆን ሰርተዋል። በፎረሙ ላይም የተለያዩ ስራዎችን በመስራት ፎረሙ የተሳካ እንዲሆን ወሳኝ ሚና ተጫውታዋል። የከተሞች ልሳን ጋዜጣም ከሁለት አመት በፊት በድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር የተካሄደውን 6ኛ የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም አጠቃላይ ዝግጅት በተመለከተ ከእኚህ ሀላፊ ጋር ቆይታ አድርጓል። መልካም ንባብ!!

የከተሞች ልሳን፡- በቅድሚያ ለዚህ ቃለመጠይቅ ፈቃደኛ ስለሆኑ በከተሞች ልሳን ጋዜጣ ስም ላማሳግንዎ እወዳለሁ

አቶ አማኑኤል፡- እኔም አመሰግናለሁ

የከተሞች ልሳን፡- በቅድሚያ ድሬዳዋ ከተማ 6ኛውን የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ለማዘጋጀት እንዴት አንድተመረጠች ቢነግሩን?

አቶ አማኑኤል፡- የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረምን ለማዘጋጀት ሚኒስትር መስሪያ ቤቱ በሚሰጠው መመሪያ መሰረት በሀገራችን የሚገኙ የተለያዩ ከተሞች ይወዳደራሉ። ፎረሙን ለማዘጋጀትም የተለያዩ መስፈርቶች ሲኖሩ ድሬዳዋ ከተማ የተቀመጠችን መስፈርቶች በማሟላቷና ፕሮግራሙን ለማዘጋጀት ከፍተኛ ፍላጎትና እቅድ እንዳላት ለማረጋገጥ በመቻልዋ ነው ይህን እድል ልታገኝ የቻለችው።

የከተሞች ልሳን፡- ድሬዳዋ ከተማ 6ኛውን የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ለማዘጋጀት ያከናወነታቸው የቅድመ ዝግጅት ስራዎች ምን ይመስሉ ነበር?

አቶ አማኑኤል፡- ከተማችን 6ኛውን የኢትዮጵያ ፎረም እንድታዘጋጅ ከተመረጠችበት እለት ጀምሮ ነበር በርካታ የቅድመ ዝግጅት ስራዎችን ማከናወን የጀመረችው። ከነዚህም መካከል በአዘጋጅነት ዝግጅቱን የሚመራ ሴክሬታሪያት ፅ/ቤት፣ አብይ ኮሚቴ፣ ቴክኒክ ኮሚቴ እና ንዑሳን ኮሚቴዎች እንዲያደራጁ ተደርጓል። በተወዳዳሪነት ደግሞ 9 ንዑሳን ኮሚቴዎች እንዲያደራጁ ተደርጎ ወደ ስራ እንዲገቡ ተደርጓል።

የእቅድ ዝግጅትን በተመለከተ የፌዴራሉን መሪ ዕቅድ መነሻ በማድረግ አብይ ኮሚቴው የከተማችንን መሪ እቅድ በማዘጋጀትና ይህንን ዕቅድ መነሻ በማድረግ ሁሉም ንዑሳን ኮሚቴዎች እቅድ እንዲያዘጋጁና ዝግጅቱ ከሚካሄድበት ጊዜ ወራት ቀደም ብለው ወደ ስራ እንዲገቡ ተደርጓል።

አቶ አማኑኤል ፍስህ

የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር የሀገር ውስጥና የውጭ ግንኙነት ሀላፊና የከተማው ከንቲባ አማካሪ

በትግበራ ምእራፍ የተከናወኑ ተግባራት በተመለከተ በዝግጅት ምእራፍ የተዋቀሩት አደረጃጀቶች በሙሉ እቅዳቸውን መሰረት በማድረግ በርካታ ስራዎችን ያከናወኑ ሲሆን ዝርዝር ስራዎች በዋናው ሰነድ ተካቷል። በተለይ ከተማችን ከተወዳዳሪነት በተጨማሪ አዘጋጅ እንደመሆኗ ለተሳታፊ ከተሞች ምቹ እና ከስጋት ነጻ እንድትሆን ሁሉም የተዋቀሩ ኮሚቴዎች እንዲሁም የከተማው ነዋሪ ህብረተሰቡ ከፍተኛ አስተዋፆ አድርጓል። ከተወዳዳሪነትም አንጻር ሰፊ ዝግጅት የተደረገ ሲሆን በዚህም አበረታች ውጤት ማምጣት ተችሏል። በማጠቃለያ ምእራፍም በርካታ ስራዎች የተከናወኑ ሲሆን የተወዳዳሪነትና የአዘጋጅነት ሂደቱን በመገምገም የተገኙ ውጤቶችና የነበሩ ጠንካራና ደካማ ጎኖችን ለማጤን ተችሏል።

ሌላው በተለይ የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ከሚካሄድበት ዋና አላማ አንፃር በከተማ ልማት እና ቤቶች ሴክተር አፈጻጸም ላይ በፖሊሲ፣ በፕሮግራሞች እና በትራፊክስቶች ላይ ውይይት በማድረግ በአፈፃፀም የታዩትን ከፍተኞች በማረም ሰነዶቹን በላቀ ደረጃ ተፈጻሚ እንዲሆኑ በማድረግ የማዕዘን ድንጋዮች/Pillars/ መሰረት ያደረገ ወድድር በከተሞች መካከል በማካሄድ፣ በአግባቡ የፈጸሙትን ለማበረታታት እና ሌሎች ከተሞች ደግሞ ከዚህ መልካም ተሞክሮ በመማር የተሻለ አፈጻጸም እንዲያስመዘግቡ ለማበረታታት የሚያስችል አሰራር ተነድፎ ነው ወደ ስራ የተገባው።

በተጨማሪም የከተማው ነዋሪዎችን እንዲሁም የመንግስትና ሌሎች ባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ እና ትብብር በማጠናከር መልካም ተሞክሮዎችና ልምዶችን በማስፋፋት እንዲሁም የከተሞችን እሴቶች በማስተዋወቅና በማጎልበት ጠንካራ መሰረት ያለው የከተማ ህዝብ ንቅናቄና ተጠቃሚነትን መፍጠር እንዲቻልም በርካታ የግንዛቤ መፍጠሪያ መድረኮች ተዘጋጅተዋል።

በእሉ በሚካሄድባቸው ቀናትም የመከፈቻና መዝገያ ቦታ እንዲሁም የከተሞች አውደርእይ የሚካሄድበትን ቦታ ዝግጁ ማድረግ አንዱ ስራችን ነበር። ለዚህም በከተማችን የሚገኘውን ስታዲየም እድሳት ተደርጎለት ለፎረሙ ዝግጁ ተደርጓል። አውደርእይ የተካሄደበትን ቦታ ስንመለከት ባሁኑ ወቅት የከተሞች ፎረም ፓርክ ተብሎ የሚጠራውን 14 ሄክታር ቦታ በተለያዩ የአረንጓዴ ልማት ስራዎች በማስገባት አውደርእይ ባማረ ሁኔታ እንዲካሄድ ተደርጓል።

ሌላው በከተማችን ለተካሄደው ፎረም ከሁለት መቶ በላይ ከተሞች ሊሳታፉ ይችላሉ በሚል አሳቢ በከተማችን የነበሩ አዳራሾችን የማስፋት ስራ ከመስራቱ ጎን ለጎን ለሚመጡ እንግዶች ማረፊያ በከተማው የሚገኙ የሆቴል ማረፊያ ክፍሎችን ቆጠራ አካሂደናል። በወቅቱም በከተማው የሚገኘው ማረፊያ ክፍል ከአራት ሺህ የሚይበልጥ በመሆኑ ሌላ አማራጭ ተወስኗል። ይህም ሆቴሎችን ለእንግዶች አስቀድሞ ከመያዙ ጎን ለጎን የከተማ አስተዳደሩ ከ12 ሚሊዮን ብር በላይ መድብ ፍራሽና አንሳላ እንዲገዛ በማድረግ እንግዶች በትምህርት ተቋማቶች ውስጥ እንዲያርፉ መደረጉ ነው።

ከተማ ልማት... ከገፅ 4 የዞረ

እስከ አሁን ባለው አፈፃፀም ግን:-

የመንገድ ሁኔታው ቅየሳ የወጣለት ቢሆንም ኮብልስቶን ገና አልተሰራለትም፤ መብራት ለአካባቢው ማህበረሰብ በመሳብ ጊዜያዊ አገልግሎት በመስጠት ላይ ነው። የወሃ ዝርጋታም የሌለ በመሆኑ ወሃ በትራንስፖርት(ቢጋሪ፤ በመኪና) እያስጫኑ ይጠቀማሉ። በአብዛኛው ለማህበራቱ የመሰረተ ልማት አቅርቦትና ዝርጋታው በራሳቸው በማህበራት ጥረትና አቅም እየተከናወነ ይገኛል።

በመሆኑም ስራውን በግልጽ በባለቤትነት የሚከታተለው አካል ተለይቶ ያልተቀመጠ በመሆኑ፤ ስራውን አቀናጅቶ ለመምራትና ለመደገፍ ከመዋቅርና ከአደረጃጀት አንጻር ከፍተኛ ስላለ፤ የአሰራር ስርዓቱ የተስተካከለ ባለመሆኑ ስራችንን በአግባቡ እና በወቅቱ ለማከናወን እንቅፋት ሆኖብናል።

ባህርዳር ከተማ አስተዳደር የሚገነቡ የመንበር ቤቶች መሰረተ ልማተ በከፊ

ዳንግላ ከተማ አስተዳደር

በዳንግላ ከተማ በኅ/ስራ ማህበራት ለሚገነቡ ቤቶች የሚቀርቡ የመሰረተ ልማት ሥራዎችን በተመለከተ በከተማው ከ100 በላይ የመኖሪያ ቤቶች ኅ/ስራ ማህበራት የተደራጁ ሲሆን በአብዛኛው ግንባታ ተጀምሯል።

የመብራት አቅርቦትን በተመለከተ 10 ትራንስፎርመር በመብራት ሃይል የቀረበ ሲሆን ወጪውን የከተማ አስተዳደሩ ዕዝ ያደርጋል። የትራንስፎርመር ወጪ ከ40-50% ማህበራቱ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ይደረጋል። በአቅራቢያቸው መብራት ያለቸው የኅ/ስራ ማህበራት ሳይቶች ከዚያ የሚሰቡበት ሁኔታ አለ።

ከመንገድ ከፈታና አቅርቦት አንጻር ቁተማ አስተዳደሩ ሙሉ ወጪውን በመሸፈን የመንገድ ከፈታና ዝርጋታውን እያከናወነ ይገኛል። በመሆኑም ለማህበራት ቤቶች ተደራሽ በሚሆን መልኩ ወጪው ሙሉ በሙሉ በከተማው አስተዳደር ተሸፍኖ የጠጠር መንገድ የማንጠፍ

ሥራው ቅድመ ዝግጅት ተጠናቋል።

ከወሃ አቅርቦት አንጻር ከተማ አስተዳደሩ በዋናነት ትኩረት ሰጥቶ ከሚያከናውናቸው ተግባራት አንዱ ሲሆን በዚህ ግማሽ ዓመት ውስጥ የታሻለ የወሃ መስመር ዝርጋታ ተከናወኗል። እንዲሁም የወሰጥ ለወሰጥ የመንገድ መስመር ዝርጋታ፤ የጎርፍ ማስወገጃ ቦይ ተሰርቷል።

የመሰረተ ልማት አቅራቢ ተቋማት ጋር ያለው ቅንጅት በተመለከተ ወሃ እና መንገድ ስራ በከተማ አስተዳደሩ ስር ስላላ በጋራ ሆነው የመሥራት ሁኔታ ሲኖር መብራት ሃይል ግን በክልል ደረጃ በመሆኑ ከከተማ አስተዳደሩ ጋር በጋር ተናበውና ተቀራርበው መስራት ላይ ከፍተኛ አለ።

በዳንግላ ከተማ በኅ/ስራ ማህበራት ለሚገነቡ ቤቶች የመሰረተ ልማት ለማሟላት ያጋጠሙ ችግሮች መካከል የከተማ አስተዳደሩ አቅም እና ሰሚንገር የህብረተሰቡ ገቢ እና ሰሚንገር የሚተዳደሩ ይሁን እንጂ ለገበያ የሚቀርብ ምርት አለመኖር እና ማህበረሰቡ በትንሹ አለመርከት/ከመንግስት የመጠበቅ ስሜት መኖር/ ይጠቀሳሉ።

በኅ/ስራ ማህበራት ለሚገነቡ ቤቶች የተሰጡት መሬት ለከተማው ቅርብ ከመሆናቸው ጋር ተያይዞ ለመሰረተ ልማት አቅርቦት ምቹ ነው። እንዲሁም ለመሰረተ ልማት አቅርቦትና ዝርጋታ የሚደረገው ከትትልና ድጋፍ የተሻለ ነው።

በዳንግላ ከተማ አስተዳደር በማንበር ለሚገነቡ ቤቶች የመሰረተ ልማት አቅርቦት

ቡሬ ከተማ አስተዳደር

በኅ/ስራ ማህበራት ለሚገነቡ ቤቶች የሚቀርቡ የመሰረተ ልማት ሥራዎችን በተመለከተ በአብዛኛው ከከተማው በቅርብ ርቀት ላይ የሚገኙ ናቸው። በመሆኑም

የወሃና የመብራት አቅርቦትን በተመለከተ አልፎ አልፎ መብራትና ወሃ የገባላቸው የኅ/ስራ ማህበራት ቤቶች አሉ እንዲሁም አቅርቦቱን ያላገኙ ማህበራት ከአካባቢያቸው

በመሳብ ይጠቀማሉ። ለማህበራት ቤቶች የሚዘረጋውን የመሠረተ ልማት ወጪ የሚሸፈነው ከከተማ አስተዳደሩ፤ ከማህበራት እና እንደ Water aid ከመሳሰሉት መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት ይሆናል። የወሃና መብራት አቅርቦቱን ለማዳረስ ምቹ ሁኔታ አለ።

የግንባታ ድጋፍና ክትትል በተመለከተ ለማህበራት ቤቶች ተመሳሳይ የጋራ ዲዛይን ይሰራል፤ ከህንጻ ሹም፤ ከጥንቅቅ ጽ/ቤት ጋር በጋራ በመሆን ይከታተላሉ፤ ይደግፋል። ከተማ አስተዳደሩ በማንኛውም የመሰረተ ልማት ስራዎች ላይ በንቃት ይሳተፋል።

የመንገድ አቅርቦትን በተመለከተ ለማህበራት ቤቶች ቁተማ አስተዳደሩ ወጪውን በመሸፈን የመንገድ ከፈታና የገረጋንቲ የማፍሰስ ሥራው ቅድመ ዝግጅት ተጠናቋል።

የመሰረተ ልማት አቅራቢ ተቋማት ዘንድ ያለውን የስራ ቅንጅት በተመለከተ የመሰረተ ልማት አቅራቢ ተቋማቶች ከከተማ አስተዳደሩ ማዘጋጃ ቤት ጋር ተቀራርበውና ተናበው ይሰራሉ።

በቡሬ ከተማ አስተዳደር በማህበራት ለሚገነቡ ቤቶች የመሰረተ ልማት ለማሟላት ያጋጠሙ ችግሮች መካከል የትራንስፎርመር አቅርቦት ችግር ይጠቀሳል።

የከተማ አስተዳደሩ የበጀት እና ሳኒታሪ መኖር ለማህበራት ቤቶች የሚቀርበው መሬት ለከተማው ቅርብ ከመሆናቸው ጋር ተያይዞ ለመሰረተ ልማት አቅርቦት ምቹ ነው። እንዲሁም ለመሰረተ ልማት አቅርቦትና ዝርጋታ የሚደረገው ከትትልና ድጋፍ የተሻለ ነው።

በቡሬ ከተማ አስተዳደር የማህበራት ቤቶች ግንባታና የመሰረተ ልማት አቅርቦት በከፊል

ከተሞቻችን

ጎንደር ከተማ

በሰሜናዊው የሃገራችን የቱሪዝም መስመር የምትገኘው ደማቋ የቱሪዝምና ኢንቨስትመንት ከተማችን በጥንታዊነቷ ና ከ200 አመታት በላይ የሀገራችን መናገሻ ከተማ በመሆን የምትታወቀውን ያክል ዛሬም በሃገራችን ተምሳሌት የሚሆኑ ተግባራትን በማከናወን ፈር ቀዳጅ እየሆኑ ከመጡ ከተሞች አንዱ ለመሆን በቅታለች። ከተማችን በየዘመናቱ ጉልህ ታሪክ ስታስመዘግብ ቆይታለች አሁን ደግሞ የጎንደር ወርቃማ ዘመን የተባለላትን ታሪክ ማደስና መድገም በሚችል የህዳሴ ጉዞ ላይ ናት። ጎንደር አጼ ፋሲለደስ ለ36 ዓመታት ያህል የነገሱበትን ያህል ጊዜ ጨምሮ ለ75 ዓመታት ያህል የተከታዮቻቸው ጸዲቁ የሃንስና ታላቁ እያሱ ዘመን የጎንደር ወርቃማ ዘመን እንደሆነ ታሪክ ይዘክራል።

ሰላም የሰፈነበት፣ ጎንደር በዚህ ወቅት የህግና ፍትህ ስርዓት የተከበረበት ስነ-ጥበብና አውቀት ለመስፋፋት አድል ያገኙበት ጊዜ ነበር። ጥንታዊ የታሪክ አሻራዎች የሚመሰክሩትም ይህንኑ ነው።

በጎንደር የአጼ ፋሲለደስን አሻራ፣ አንድ ሁለት ብሎ መቁጠር ህንጻዎችንና ቤተክርስቲያናት ከማሰራታቸው ባለፈ ባህር ተሸግረው በአርመኒያ ሁለተኛውን የኢትዮጵያ ገዳምን መስርተዋል። ጎንደር የሚገኘውን ቤተ መንግስት ከማሳነጣቸው በፊትም አክሱም ጽዮን ማርያምን አጅግ ባማረ መልኩ በድጋሜ አሰርተዋል። ዓዲቁ የሐንስ ለመንግስታት አስተዳደር ጉዳዮች ትኩረት በመስጠት ፍትሃ ነገስት እንዲሻሻል፣ የህዝብ መተዳደሪያና መሬት ስሪት ደንቦች እንዲወጡ አድርገዋል።

ከሁሉም በላይ ደግሞ በቀረጥና በንግድ ህግ በየኬላው ይቸገር ለነበረው ነጋዴ እፎይታ የሰጡ ነበሩ። የጎንደር ጥንታዊ ስልጣኔ ሲዘከር የኪነ ህንጻ ጥበብ ቱርፋቶች የንግድ ማዕከልነቷና ዘመናዊ የከተማነት ይዞታ ብቻ ሳይሆን በመልካም አስተዳደርም ተጠቃሽ ነው ማለት ይቻላል።

ጎንደር የበለጠ ሕዳሴዋን ወደ ከፍታ ሊያሳድግላት የሚችለውን ገኛውን የኢትዮጵያ የከተሞች ፎረምም ለማዘጋጀት ዝግጅቷን ቀደም ብላ በመጀመር እነሆ አሁን በማጠናቀቅ ደረጃ ላይ ደርሷል እንግዶቿን እየተጠባበቀች ትገኛለች።

የከተማ አስተዳደሩም ከተማዋን የበለጠ ለኑሮ ምቹ እና በቱሪዝምና ኢንቨስትመንትም ትኩረትን የምትሰብ ለማድረግ በርካታ ስራዎችን አከናውናለች እያከናወነችም ትገኛለች። በሌላ በኩል በመልካም አስተዳደር ረገድም ህዝቡን ባለቤት ያደረገ የተለያዩ መድረኮችን በመፍጠር ግንዛቤ የማስጨበጥ ስራ ተሰርቷል።

ሌላው ወጣቶችን እና ሴቶችን ተጠቃሚ ለማድረግ ለስራ አሰሪዎች በርካታ የስራ እድል በመፍጠሩ ቱሪዝምን ጨምሮ በሌሎቹ ዘርፎች ሁሉ ትኩረት በመስጠት ከተማ አስተዳደሩ እየሰራ መሆኑንና በዚህም የከተማውን ህብረተሰብ ተጠቃሚ የማድረግ ሂደት ተከታታይነት እንዳለው ተጠቅሷል።

ስራ እድል ፈጠራን ለአብነት በስድስት ወር የተከናወነውን ብንመለከት የስራ ፈላጊ ምዝገባ ዕቅድ 17,198 ከንዉን 16,774 አፈፃፀም 97.5% እቅድ አፈጻጸም ከፍተኛ ሲሆን በተለይ በክልል ደረጃ የሚመጣው በከተማ አስተዳደሩ ፖቴንሻል የሚፈጠሩ የስራ ዕድሎች በአብዛኛው ከስራ ፈላጊ መዝገብ መሆኑ ለአፈጻጸሙ ማድግ በዋናነት ይጠቀሳል።

የሥራ እድል ግንዛቤ ፈጣሪ በተመለከተ በከተማ እቅድ 17198 ከንዉን 4,485 (26%)፣ በገጠር እቅድ 4,838 ከንዉን 820(16.9%) ሥራ ፈላጊ ወጣቶች የግንዛቤ ፈጠራ ሥራ ተሰርቷል።

የሥራ እድል ፈጠራው በአጠቃላይ ሲታይ በቀጥታ ድጋፍ እቅድ 1058 ከንዉን 702 (66.35%)፣በነባር ማጠናከር እቅድ 1501 ከንዉን 704 (46.9%)፣በመንግስት ፕሮጀክት እቅድ 2512 ከንዉን 652 (25.10%) ነው። ፅዳትና ውበት አረንጓዴ ልማት በተመለከተም በከተማዋ በስድስት ወሩ የተሸለ ስራ ተሰርቷል።

በዚህም መሰረት ከፍላጎት ቆሻሻ አያያዝና አወጋገድ በገኘው ሩብ ዓመት የከተማውን ጽዳት ለማሻሻል ወደ ላቀ ደረጃ ለማድረስ ግንዛቤ ፈጠራ ስራ በሃገሪቱ ስትራቴጅ ጤና ጥበቃ ከሚመራበት የሃይጀን ደንብ እና በከተማው ምክር ቤት በፀደቀው ህገወጥ ድርጊት መከላከልና ደንብ ማስከበር መረጃ ሰነድ ወደ ከ/ከተሞች እንዲወርድ ማድረግ ተችሏል።

ወደ ገፅ 8 የዞረ

ለ7ኛው የኢትዮጵያ....ከገፅ 1 የዞረ

ለ7ኛው የኢትዮጵያ....ከገፅ 1 የዞረ

ከተሞቻችን በጥላን የሚመሩ ለዜጎች የገቢ ምንጭ የሚሆኑ በተለይም ወጣቱን ተጠቃሚ የሚያደርጉ የስራ እድሎች የሚፈጠርባቸው የኢንቨስትመንት፣ የምርትና ግብይት እንዲሁም የጉብኝት ማእከል ሆነው በቀጣይነት እንዲያድጉ ለማድረግ የህዝቡ ውጤታማ ተሳትፎ በማንኛውም መንገድና አማራጭ ሊተካ የማይችል ድርሻ አለው ያሉት የከተማ ልማትና ቤቶች ሚኒስቴር ሚኒስትር የሆኑት ዶ/ር አምባቸው መኮንን በከሞቻችን ሁለንተናዊ እድገትና ለውጥ ለማምጣት የባለድርሻ አካል ተሳትፎና ትብብር የማይተካ ሚና እንዳለው ከሚያዝያ 21 እስከ 28 ቀን 2009 ዓ.ም የሚካሄደውን 7ኛው አገር አቀፍ የከተሞች ፎረም ምክንያት በማድረግ ሚያዝያ 2 ቀን 2009 ዓ.ም ከተለያዩ የህብረተሰብ ክፍሎችና አጋር አካል ታር በተካሄደ የግንዛቤ ማስጨበጫ የውይይት መድረክ ላይ ተናግረዋል።

የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም “ከተሞቻችን በስራ ላይ ናቸው” በሚል መሪ ቃል ለመጀመሪያ ጊዜ የተከበረው በ2002 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ ነበር። በወቅቱም የኢትዮጵያ ከተሞች ቀን የሚል ስያሜ ነበረው። ይህ ኩነት በተሳታፊ ከተሞች ይሁን በፕሮግራሞቹ ይዘት እየሰፋ በመምጣቱም በ2007 ዓ.ም አለም አቀፋዊ ይዘት እንዲኖረው የአሁኑ ከተሞችና አለም አቀፍ ተጋባዥ እንግዶች ያሳተፈ እንዲሆን በማሰብና ከአለም አቀፍ ከተሞች ፎረም ተሞክሮ በመውሰድ ስያሜውን የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ተብሎ እንዲሻሻል ተደርጓል።

የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም የተመሰረተበትን ዋና አላማ ከተሞች በሁሉም ዘርፍ የትኩርት መስኮች አፈፃፀም መሰረት አድርገው እንዲወዳደሩ በማድረግ መልካም አፈፃፀም ያስመዘገቡትን አውቅና በመስጠትና ሌሎች ከዚህ ተምረው አሰራራቸውን እንዲያሻሽሉ ለማበረታታት ብሎም የከተማ ልማት ፕሮግራሞች ለነዋሪዎች እና ባለድርሻ አካላት በማስተዋወቅ ትክክለኛ ግንዛቤ እንዲፈጠር ለማድረግ የከተሞች የእርስ በእርስ ትውውቅ እና ጤናማ ውድድርን በማጎልበት የልማት ስኬቶችን ለመጎናጸፍ ነው።

የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ባለፉት ተከታታይ ስድስት ዙሮች አዲስ አበባ፣ መቀሌ፣ ሃዋሳ፣ አዳማ፣ ባህርዳር እና በድሬዳዋ ከተሞች የተካሄደ ሲሆን ዘንድሮም 7ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም በአማራ ክልላዊ መንግስት በታሪካዊቷ ጎንደር ከተማ አዘጋጅነት “የከተሞች ዘላቂ ልማትና መልካም አስተዳደር ለህዳሴያችን” በሚል መሪ ቃል ከሚያዝያ 21 እስከ 28 ቀን 2009 ዓ.ም ለማካሄድ ቅድም ዝግጅት ስራዎች እየተጠናቀቁ መሆኑን በነበረው የግንዛቤ መድረክ ላይ ለማወቅ ተችሏል።

የዘንድሮው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ከ200 በላይ ከተሞችና ከ20 ባላይ አጋር ድርጅቶች ይሳተፋሉ ተብሎ የሚጠበቅ ሲሆን 7ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚካሄድ ዝግጅት ከመሆኑ እንፃር የታለመለትን ግብ እንዲመታ የጎንደር ከተማ ነዋሪዎችና የሁሉም ባለድርሻ አካላት ተሳትፎና የባለቤትነት ስሜት ወሳኝ ሚና እንዳለው ሚኒስትሩ አሳስበዋል።

በድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር በሁለተኛው ዕ.ት.እ ከ15 ሺህ በላይ ነዋሪዎችን የቤት ባለቤት ለማድረግ እየተሰራ መሆኑ ተገለጸ

ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ የመጣውን የነዋሪዎችን የቤት ፍላጎት ለማርካት እየተሰራ መሆኑንና በሁለተኛው ዕ.ት.እ መጨረሻ ድረስ ከ15000 በላይ ነዋሪዎች ተጠቃሚ እንደሚሆኑ የድሬዳዋ ከተማ የኮንስትራክሽንና ቤቶች ልማት ቢሮ ሃላፊ አቶ አደም ፋራህ ገልጸዋል።

ሃላፊው ከከተሞች ልሳን ጋር በነበራቸው ቆይታ በቅርቡ በተደረገው ምዝገባ ከ17 ሺህ በላይ ቤት ፈላጊዎች ተመዘግበው ከ50 ሚሊዩን ብር በላይ ከቁጠባ መስብሰብ መቻላቸውን ተናግረዋል።

ከዚህ ቀደም በስምንት ሳይቶች የተገነቡ 3204 የጋራ መኖሪያ ቤቶችን ለቤት ፈላጊዎች በማስተላለፍ የተጀመረውን ጥረት አጠናክሮ በማስቀጠልና ከመቼውም ጊዜ በበለጠ እየጨመረ የመጣውን የመኖሪያ ቤት ጥያቄ ለማቃለል የተለያዩ አማራጮችም ተግባራዊ እንደሚደረጉ ገልጸዋል።

በከተማዋም የማህበራት ቤቶችን ለመጀመር በ 4 ዙር ጨረታ መሬት ቀርቧል ብለዋል። ከዚህ በተጨማሪም ለ 2 ሪል እስቴት አልሚዎች መሬት ቀርቦ ከ100 በላይ ለመገንባት ወደስራ መግባታቸውንም ኃላፊው አክለዋል።

የቤት ግንባታ ስራው ዜጎችን የቤት ባለቤት ከማድረግ ባሻገር የኮንስትራክሽን ኢንዱስትሪውን ወደ ላቀ ደረጃ በማድረስ ሰፊ የስራ እድል የሚፈጠርበት በመሆኑ ዘርፉ እቅዶች ስኬታማነት ባለድርሻ አካላት የበኩላቸውን ሚና በሃላፊነት እንዲወጡ ጥሪ አቅረበዋል።

አቶ አደም ከከተሞች ልሳን ጋር በነበራቸው ቆይታ የጋራ መኖሪያ ግንባታ ቤቶችን ለማስጀመር ቅድም ዝግጅት አድረገው ለፌዴራል መንግስት ያቀረቡትን የቦንድ (ብድር) በመጠባበቅ ላይ መሆናቸውንና አፋጣኝ ምላሽ እንዲሰጣቸውም ጠይቀዋል።

በሰባተኛው የኢትዮጵያከገፅ 1 የዞረ

ይህንን አገር አቀፋዊ በዓል ዝግጅት አስመልክቶ የጎንደር ከተማ አስተዳደር ከንቲባ የሆኑት አቶ ተቀባ ተባባል ለከተሞች ልሳን ጋዜጣ እንደተናገሩት በዓሉ እዚህ በመዘጋጀቱ የጎንደርን የቆየ ታሪኳን የምናስተዋውቅበት መልካም አጋጣሚ በመሆኑ ሁሉም የህብረተሰብ ክፍል አጋርነቱን በአግባቡ ማሳየት እንዳለበት ተናግረዋል። የከተማ አስተዳደሩ በዓሉ የበለጠ ውጤታማ እንዲሆን በኤግዚኒሽን ቦታ ዝግጅት፣ በትራንስፖርት፣ በፀጥታ ስራ፣ በሆቴል አገልግሎት፣ በአረንጓዴ ልማትና ተያያዥ ሥራዎች ላይ ትኩረት ሰጥቶ እየሠራ ይገኛል።

በዚህም የህብረተሰቡ ተሳትፎ ጥሩ ሊባል በሚችል ደረጃ ላይ እንደሚገኝ አቶ ተቀባ ተናግረዋል። ከዚህ ጋር በተያያዘም ዝግጅቱን አስመልክቶ ከተማዋን ለአንግዶች ፍጹም ንጹህ ውጤት አረንጓዴ ከተማ ለማድረግ በሁሉም ክፍል ከተማዎች ህዝቡን ያሳተፈ የአረንጓዴ ልማት እና የመሠረተ ልማት ሥራዎች እየተሠሩ እንደሆነ ከንቲባው ተናግረዋል። ሌላው በኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ወቅት ምንም ዓይነት የፀጥታ ችግር እንዳያጋጥም ከተለያዩና ከሚመለከታቸው የህብረተሰብና የመንግስት አካላት ጋር አደረጃጀት ተፈጥሮ እየተሠራ መሆኑን በጎንደር ከተማ አስተዳደር የማህበረሰብ አቀፍ ፖሊሲ አገልግሎት ዋና የሥራ ሂደት የሆኑት ምክትል ኮሚቴዎችና ተዘራ ፍሰሐ ተናግረዋል።

ከተማዋ የአዘጋጅነት ሚናዋን በብቃት ለመወጣት አየሰራች ካለቻቸው የቅድመ ዝግጅት ሥራዎች በተጨማሪ እንደተወዳዳሪ ከተማም ከሌሎች ከተሞች የተሻለ ሆና ለመገኘት የተለያዩ የፈጠራ ስራዎችን እያከናወነች እንደምትገኝ ከከተማ አስተዳደሩ ያገኘው መረጃ ያመለክታል። በማህበራዊና በኢኮኖሚያዊ ልማት የደረሰንባቸውን ሥራዎች ከኢንቨስትመንት ጋር አያይዘን አጠቃላይ የደረሰንበትን ሁኔታ በአግባቡ ቀምረንና ይዘን ጎንደር ምን ቱባ ባህል አላት ይህንን እንዴት ወደ ልማት ወይም ወደ ድህነት ቅነሳ ልንቀይረው እንችላለን ምንስ ውጤት አግኝተናል የሚለውን በአግባቡ ተዘጋጅተን ይዘን የምንቀርብበት በዓል መሆን አለበት የሚለውን ሁሉም ባለድርሻ አካላት ሊወስደው ይገባል ሲሉ ከንቲባ አቶ ተቀባ ተባባል ተናግረዋል። ይህ በእንዲህ እንዳለ ከተማዋ ያላትን የኢንቨስትመንት፣ ባህላዊና ተፈጥሯዊ ቅርሶችን ጨምሮ ሰው ሰራሽና የተፈጥሮ መስህቦቿን በልዩ

የፈጠራ ጥበብ ጎንደርን በኢግዚኒሽን ማዕከሉ ማየት እንደሚቻል ካዘጋጁ ኮሚቴዎቹ ያገኘው መረጃ ያመለክታል።

ለ7ኛ ጊዜ የሚካሄደው የኢትዮጵያ የከተሞች ፎረም ዝግጅት ከሚያዝያ 21 እስከ ሚያዝያ 28 ቀን 2009 ዓ.ም. **“የከተሞች ዘላቂ ልማትና መልካም አስተዳደር ለህደሴያችን”** በሚል መሪ ቃል በታሪካዊቷ ጎንደር ከተማ ይካሄዳል። ስለሆነም ከአራቱም ማዕዘናት ለሚመጡ ጉብኝቶችና የከተማዋ ነዋሪዎች ዝግጅቱን በነፃ መታደም እንደሚችሉ የጎንደር ከተማ አስተዳደር በዚሁ አጋጣሚ መልዕክቱን አስተላልፏል።

6ኛው የከተሞችከገፅ 1 የዞረ

በወቅቱ የዝግጅቱ አብይ ኮሚቴ የነበሩት የከተማዋ ስራ አስኪያጅ ጽ/ቤት ሀላፊ አቶ አብዱልሰላም መሃመድ ፎረሙ በከተማዋ በመከበሩ በመሰረተ ልማት ስራ፣ በጽዳትና ውበት እንዲሁም የመንገድ አካፋዮችንና ፓርኮችን የማልማት ስራ በስፋት መከናወኑን ገልጸዋል።

ለከተሞች ፎረም በተሰሩ የልማት ስራዎች ላይ ህብረተሰቡ ያሳየው የነቃ ተሳትፎ እና በባላሃብቶች እንዲሁም የተለያዩ ድርጅቶች የነበራቸው ሚና የማይተካ እንደነበር አስታወሰዋል። ህብረተሰቡን አሳምኖ የልማቱ ተሳታፊና ባለቤት ማድረግ ከተቻለ የተሻለ የልማት ስራ መስራት እንደሚቻል ልምድ ከፎረሙ ማግኝታቸውንና በዚህም ከ5 ሚሊዮን ብር በላይ ተመድቦ የተሰሩት የውስጥ ለውስጥ መንገዶች፣ የመንገድ አካፋዮች፣ ፓርኮች ህብረተሰቡ እንክብካቤ እያደረገላቸው የከተማዋ ውበት ሆነው መቀጠላቸውን ገልጸዋል።

አቶ አብዱልሰላም አክለውም በወቅቱ አደባባዮች የመንገዳትና የማስዋብ ስራ በባላሃብቶች መሰራቱን ጠቅሰው ከተማዋን የማጽዳትና የአረንጓዴ ልማት ስራውን በህብረተሰቡ ተሳትፎ ቀጣይነት ያላቸው ስራዎች ማድረግ መቻሉ በፎረሙ መከበር በተፈጠረው የልማት መነሳሳት መሆኑን ተናግረዋል።

በዚህም በህብረተሰቡ ተሳትፎ የታገዙ ዘርፍ ብዙ የልማት ስራዎች እየተሰሩ መሆኑንና ዘላቂነት ያላቸው የአረንጓዴ ልማት ስራዎች ህዝቡን ባለቤት ሆኖ እንዲሳተፍ እድል መፈጠሩን ሃላፊው ከከተሞች ልሳን ጋር በነበራቸው ቆይታ ገልጸዋል።

ድሬዳዋ ከተማን በጥላን የምትመራ ለማድረግ ቅንጅታዊ አሰራር ወሳኝ ነው ተባለ

የድሬዳዋ ከተማ በተገቢው መልኩ ጥላኗን ጠብቃ እንድትቀጥል ለማድረግ ቅንጅታዊ አሰራርን ተግባራዊ ማድረግ እንደሚገባ በድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር የመሬት ባንክና ማስተላለፍ የስራ ሂደት መሪ አቶ ረመዳን ሙሳ ተናግረዋል።

አቶ ረመዳን ከከተሞች ልሳን ጋር ባደረጉት ቆይታ እንደገለጹት በህገ ወጥ ግንባታ የተለቀቀን ባዶ መሬት ወደ መሬት ባንክ ማስገባትና መሬትን በሊዝ አዋጁን ለማስፈጸም በወጣው መመሪያ መሰረት መሬትን በፍትሃዊነትና በግልጽነት ለዜጎች ከማስተላለፍ አኳያ የተሻሉ ስራዎች እተከናወኑ መሆኑን ተናግረዋል።

ምንም እንኳን ከዚህ ቀደም ከነበረው በተሻለ መልኩ ከመሬት ዘርፉ እና በህገወጥ ግንባታን ከመከላከል አኳያም መሻሻል ቢኖርም በርካታ ስራዎችን እንደሚጠይቅ ገልጸዋል።

በጥልቅ ተሃድሶውም ከሌሎች ዘርፎች በተለየ መልኩ ከ 10 ቀናት በላይ በወሰደው ግምገማ በርካታ ችግሮች መኖራቸው እንደተለየና በዘርፉ ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች ላይ አቅጣጫ መቀመጣቸውን አቶ ረመዳን ተናግረዋል።

ከ10 ዓመታት ወዲህ በተገቢው በጥላን መመራት የጀመረቸውን ድሬዳዋ ከተማን ጥላኗን ጠብቃ እንድትቀጥል ህገወጥ ግንባታን ከመከላከልና ከመቆጣጠር አንጻር የሚስተዋሉ ተግዳሮቶችን መቅረፍ የግድ መሆኑ ተመላክቷል።

የመሬት ሃብትን ከተገቢው አላማና ጥቅም ውጭ ለማዋል በሚደረገው የአላፊ ተጠቃሚነትና ኪራይ- ሰብሳቢነት እንቅስቃሴ ላይ ውጤታማ ስራ እንዲሰራ የባለድርሻ አካላት ቅንጅታዊ አሰራር የማይተካ ሚና ስላለው የሚመለከታቸው ባለድረሻ አካላትና ህዝቡ በትብብር መስራት እንዳለባቸው አቶ ረመዳን ተናግረዋል።

ቆይታ.....ከገፅ 5 የዞረ

በተጨማሪም ወደ ከተማች የመጡ እንግዶች ያለምንም አደጋና እንግልት ወደ መጡበት ከተማ እንዲመለሱ ለማስቻል እንደ ትራንስፖርት እና ሆቴል ቤት ባለቤት ከሆኑ አገልግሎት ሰጪ ግለሰቦች ጋር ሰፊ ውይይት ተደርጓል። እንዲሁም የከተማው ህብረተሰብ አካባቢውን እንዲያፀዳና እንዲያስወጥ ሰፊ የሆነ የማንገዛቤ ማስረጃ ስራዎች ተሰርተዋል። ከተማዋም በምትታወቅበት አይቮሪ በሚባለው ቀለም እንድታገኝ ተደርጓል። ዝግጅቱንም የከተማው ነዋሪ፣ ተማሪዎች፣ የመንግስትና የግል ተቋማት ሰራተኞች በነቁስ ወጥተው እንዲጎበኙ ሰፊ ስራ ተሰርቷል።

የከተሞች ልሳን፡- በፎረም የታዩ ጠንካራና ደካማ ጎኖችን ቢነግሩ?

አቶ አማኑኤል፡- የነበሩ ጠንካራ ጎኖችን ስንመለከት የዚህን በዓል ዝግጅት ቅድመ ኤግዚቢሽን በድሬዳዋ ምድር ባቡር በማዘጋጀት ጠቃሚ ሀሳቦችን ከአመራሩና ከተሳታፊው አሰባሰብ ለመሄድ የተደረገው ጥረት በጠንካራነት ይገለጻል። ከሌሎች ከተሞች በተሻለ ደረጃ የቀረበው አጠቃላይ ዝግጅት የወጣውን መስፈርት ሙሉ ለሙሉ እንዲያሟላ ተደርጎ መዘጋጀቱም በጥንካሬነት ይታያል። ለዚህ በዓል ዝግጅት የዓቢይ፣ ቴክኒካልና ልዩ ልዩ ንዑሳን ኮሚቴዎችን አደራጅቶ፣ አቀናጅቶና አሳትፎ መንቀሳቀስ መቻሉ ዝግጅቱን ውጤታማ አድርጎታል።

ከተማችን ከተወዳዳሪነት በተጨማሪ አዘጋጅ እንደመሆኗ ለተሳታፊ ከተሞች ምቹ እና ከስጋት ነጻ እንድትሆን ሁሉም የተዋቀሩ ኮሚቴዎችና ህብረተሰቡ ከፍተኛ አስተዋፆ አድርጓል። ድሬዳዋን በኤግዚቢሽን፣ በልዩ ልዩ መረጃዎች እንዲሁም በባህል ጉዳይ ለማስተዋወቅ የተደረገው ጥረትና ማራኪ አቀራረብ በዘላቂነት ሊተገበር የሚገባው ጠንካራ ጎን ነው። በዝግጅቱ ወቅት በርካታ የአመራር አካላት የተገኙ መሆኑም ስራውን በትጋት ለማከናወን ጠቀሜታ ነበረው። አስተዳደሩ ለዚህ ዝግጅት የመደበው በርካታ ሀብትና ሎጂስቲክ በብቃት ተወዳዳሪ ለመሆን ትልቅ አቅም ፈጥሯል።

ሌላው በዓሉን በምክኒያት በማድረግ በርካታ የመሰረተ ልማት ዝርጋታና ሌሎች ስራዎች በከተማው መከናወኑ እንዲሁም የዚህ በዓል ዝግጅት ተሳታፊ የነበረው የሰው ሀይል ከጉልበት ሥራ ጀምሮ ቴክኒካዊ ተግባራትና በራስ ሀላፊነት ወስዶ ለፎረም መሳካት ያደረገው አስተዋፅኦ አስደሳች ነበር። ከሌሎች ከተሞች የተገኙ ተሞክሮዎችን በየንዑስ ዘርፉ ማሰባሰቡ በዝግጅቱ ሂደት ማሻሻልም ሆነ ለቀጣይ የማስተናገድና ለዘርፍ ማሻሻያ ስራ ጠቃሚ ሆኗል። በአጠቃላይ ይህን የዝግጅት እንቅስቃሴ በአግባቡ ለማቀናጀትና ለመምራት የተደረገው ጥረት ከፍተኛ ነበር። ይህም ፅላት ከፅላት ሥራውን በመገምገም ፈጣን ማስተካከያና ማሻሻያዎች ማድረግ የተሻለ ስኬት እንዲገኝ አድርጓል።

የሰድስተኛው የከተሞች ፎረም በከተማችን ሲከበር የነበሩ ከፍተኞችን ስንመለከት በሌሎች ከተሞች ትላልቅ ባለ ሀብቶች በበታወቀ ተገኝተው ያደርጉት የነበረው የማስተዋወቅ ስራ በድሬዳዋ ከተማ ውስን መሆኑ፣ በድሬዳዋ ትልልቅ ፋብሪካዎች ቢኖሩም ከጥቂቶቹ ውጪ ስራቸውን ያቀረቡ ድርጅቶች አለመኖራቸው እና

በድሬዳዋ የተዘጋጀው የጥቃቅንና አነስተኛ ስራዎችና የቴክኒክና ሙያ ፈጠራዎች ከሌሎች ትልልቅ ከተሞች አኳያ ውስን መሆን ዋና ዋና ከፍተኞች ነበሩ። የጎንደር ከተማ አስተዳደርም ከነዚህ ትምህርት በመውሰድ ከፎረም የሚጠበቀውን አውንታዊ ውጤት ማምጣት እንዲችሉ ሰፊ ስራ መስራት ይጠበቅባቸዋል።

የከተሞች ልሳን፡- በሚያዝያ ወር በጎንደር ከተማ በሚካሄደው ገኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ላይ ለመሳተፍ ምን ቅድመ ዝግጅት እያደረጋችሁ ትገኛላችሁ?

አቶ አማኑኤል፡- በጎንደር በሚካሄደው ገኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ላይ ለመሳተፍ የተለያዩ ኮሚቴዎችን በማደራጀትና አስቀድመን አቅድ አውጥተን ወደ ስራ ገብተናል። በፎረም ተሳትፎ ከምናደርግባቸው የዝግጅት ዓይነቶች መካከልም ከተማን የማስተዋወቅ ውድድር፣ የረዥም ጊዜ ነባር ተዋናዮች (senior actors) ውድድር እንዲሁም የልማት ኃይሎች ውድድር ላይ የምንሳተፍ ሲሆን በተለያዩ የልማት ዘርፎች ተሰማርተው ውጤታማ የሆኑ ስራ ፈጣሪ ሞዴል ሴቶችና ወጣቶችንም በፕሮግራሙ ላይ ተሳታፊ በማድረግ እንዲበረታቱ ይደረጋል።

የከተሞች ልሳን፡- ጎንደር ከተማ ገኛውን የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም አዘጋጅ ከተማ አገዳደርም ለከተማችሁ ምን ተሞክሮ መውሰድ አለባችሁ?

አቶ አማኑኤል፡- የ6ኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም ዝግጅትና አፈፃፀም በድሬዳዋ ከተማ ተገምግሞ ለቀጣይ አዘጋጅ ከተማ በተሞክሮች እንዲወሰድ ለማስቻልና ዝግጅቱን ውጤታማ ለማድረግ የተደረጉ ጥረቶች ነበሩ። በተለይም በዝግጅቱ ሂደት የታዩ ከፍተኞችና የተፈቱበት አግባብ በዝርዝር ተደራጅቶ ለገኛው የኢትዮጵያ ከተሞች ፎረም አዘጋጅ ከተማ ተሞክሮ የድሬዳዋ ተወካዮች በአዲስ አበባ አቅርቦዋል።

ጎንደር ከተማ ላይ በሚካሄደው ፎረምም አዘጋጁ ከተማ የመሰረተ ልማት ስራዎች ላይ ትኩረት በማድረግ እነዚህን ስራዎች በዘላቂነት ለማስቀጠል ሰፊ ስራ ቢሰሩ መልካም ነው። ሌላው በሚሰሩ ስራዎች ላይ በስፋት ህብረተሰቡን ማሳተፍ ይገባቸዋል። ምክንያቱም ህብረተሰቡ የተሳተፈበት ልማት የእኔነት ስሜት ስለሚፈጥር በአግባቡ ልማቱን እያሳደጉ ለመሄድ አቅም ይፈጥራልና። ሌላው በከተማቸው በሚካሄደው ፎረም ለመሳተፍ ለሚመጡ እንግዶች አማራጭ የሆነ የማረፊያ ቦታ ቢያዘጋጁ መልካም ነው።

የከተሞች ልሳን፡- ድሬዳዋ ከተማ ስድስተኛውን የከተሞች ፎረም በማዘጋጀቷ ምን ጥቅም አገኘች?

አቶ አማኑኤል፡- ድሬዳዋ ከተማ ስድስተኛውን የከተሞች ፎረም በማዘጋጀትም የተገኘውን ውጤት በሁለት ክፍልን ብንመለከተው መልካም ነው። አንደኛው ከተማችን በቀጥታ ከፎረም ያገኘቸው ውጤት ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ ተሳታፊ ከተሞች ያገኙት ውጤት ነው።

በቅድሚያ ያገኘናቸውን ውጤቶች ስንመለከት ያለምንም ወጪ ወደ ከተማችን ከመጡ ከተሞችና አጋር ድርጅቶች በርካታ ጠቃሚ ልምድ መቅሰማችን ነው። ምክንያቱም ወደ 190 ከሚጠጉ ከተሞች ያገኘው ልምድ በገንዘብ ቢተመን ቀላል የሚባል አይደለም። በተጨማሪም ለከተማችን አገልግሎት ሰጪ ተቋማት ግዜያዊ የገቢ ምንጭ ከመፍጠሩ ጎን ለጎን ስለከተማችን ልማት መረጃዎችን በአግባቡ በማስረጃ ግንዛቤአቸው እንዲሰፋና በልማቱ ቀጥተኛ ተሳታፊ ሆነው በባለቤትነት ስሜት የልማቱ አጋር እንዲሆኑ ለማድረግ ትልቅ አቅም ፈጥሯልና።

ወደ ከተማችን የመጡ ተጋባዥ ከተሞችና አጋር ድርጅቶች ያገኙትን ውጤት ስንመለከት በሁሉም የማዕዘን ድንጋዮች አፈጻጸም መልካም ተሞክሮዎችና ስኬታማ ልምዶችን በተሳካ ሁኔታ መለወጣቸው፣ ከተማችን የልማት ሥራዎቻቸውን በተፈጠሩ የተለያዩ መድረኮች በማቅረብ ዘርፈ ብዙ የኢንቨስትመንት፣ የገበያና የቱሪዝም አቅማቸውን ማስተዋወቃቸው ይገኝበታል። ይህም በከተሞች መካከል ጤናማ የእድገት ፍክክር ፈጥሯል ብለን እናምናለን። በከተሞች መካከል የተፈጠረው ትስስር ይበልጥ የተጠናከረና ስፋት ያለው እንዲሆንም የራሱን አስተዋፅኦ አድርጓል። ለከተማ ልማት ግብዓት የሚሆኑ አዳዲስ ፈጠራዎች እና ሀሳቦች የሚበረታቱበት እና የሚዳብሩበት መድረክም በመፍጠሩ ለከተሞች ልማት እና መልካም አስተዳደር መስፈን ጉልህ ሚና ለተጫወቱ የልማት ኃይሎች እወቅና በመስጠት በሌሎች ዘንድ መነቃቃት እንዲፈጠር አድርጓል።

በአጠቃላይ ፎረም በከተማችን በመከበሩ በመሰረተ ልማት ስራ፣ በጽዳትና ውበት፣ የመንገድ አካፋዮችንና ፓርኮችን የማልማት ስራ በስፋት መከናወኑ ተጠቃሽ ነው። ለከተሞች ፎረም በተሰሩ የልማት ስራዎች ላይ ህብረተሰቡ ያሳየው የነቃ ተሳትፎ እና በባላሃብቶች እንዲሁም የተለያዩ ድርጅቶች የነበራቸው ሚና የማይተካ ነበር። ህብረተሰቡን አሳምኖ የልማቱ ተሳታፊና ባለቤት ማድረግ ከተቻለ የተሻለ የልማት ስራ መስራት እንደሚቻል ልምድ ከፎረም ተገኝቷል። በወቅቱም ከ5 ሚሊዮን ብር በላይ ተመድቦ የተሰሩት የውስጥ ለውስጥ መንገዶች፣ የመንገድ አካፋዮችና ፓርኮች ህብረተሰቡ እንከብካቤ እያደረገላቸው የከተማዋ ውበት ሆነው ቀጥለዋል።

በወቅቱ አደባባዮችን የመገንባትና የማስዋገድ ስራ በባላሃብቶች መሰራቱ እንዲሁም ከተማዋን የማጽዳትና የአረንጓዴ ልማት ስራውን በህብረተሰቡ ተሳትፎ ቀጣይነት ያላቸው ስራዎች ማድረግ የተቻለው በፎረም መከበር ምክንያት በተፈጠረው የልማት መነሳሳት ነው። በዚህም በህብረተሰቡ ተሳትፎ የታዘዙ ዘርፍ ብዙ የልማት ስራዎች እየተሰሩ መሆኑንና ዘላቂነት ያላቸው የአረንጓዴ ልማት ስራዎች ህዝቡን ባለቤት ሆኖ እንዲሳተፍ አድል በመፈጠሩ ነው። የጎንደር ከተማ አስተዳደርም ይህን ፎረም በአግባቡ ይጠቀሙበታል ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ።

ትንሽ ስለ ጎንደር
የጎንደር ከተማ ታሪካዊ ቦታዎች

ሀ) ታላቁ የፋሲል አብያተ ነገስታት የዙሪያው አጻድ ርዝመት 900 ሜ (ዘጠኝ መቶ ሜትር) አጠቃላይ የግቢው ስፋት 70.000 (ሰባ ሺህ ካ.ሜ) ነው። በውስጡ ሰባት አብያተ ነገስታት እና ጥንታዊ አብያተ ክርስቲያናት ይገኙበታል ለ) በከተማዋ እምብርት ላይ ጎልቶ የሚታየው የፋሲል ቤተመንግስት፡-

ሰላሳ ሁለት ሜትር ርዝመት እና ሶስት ፎቶችን ያካተተ ነው

በተጨማሪም

- አድያም ሰገድ እያሱ
- አድያም ሰገድ ዩሀንስ
- አእላፍ ሰገድ እያሱ
- የመሲ ሰገድ በካፋ
- ቋርኛው እያሱ እና የእቴጌ

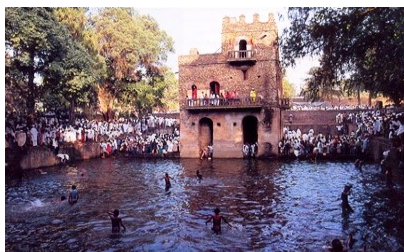
ምንትዋብ የብርሀን ሰገድ ግንብ ይገኝበታል። እነዚህ ቅርሶች የአለም ሀብት በመባል በዩኔስኮ መዝገብ ላይ ሰፍረዋል።

ሐ) የእቴጌ ምንትዋብ ቤተ መንግስት

- የአጼ ፋሲል መዋኛ
- የደብረ ብርሀን ሰላሴ ቤተ ክርስቲያን
- የፋሲል ዶሮ ቤት
- የጎባጤ ድልድይ እና ሌሎች

ከሀያ በላይ ባህላዊ እና ጥንታዊ ቅርሶች በውስጧ ይዛለች።

- የኢትዮጵያ መንግስታት ዋና ከተማ የነበረችው ጎንደር በጥምቀት በዓል አካባቢ፤ በታላቁ የሰላም ዩኔስኮስቲዋ፤ ለሰሜን ተራሮች ፓርክ በምታደርገው አስተዋጽኦ ትታወቃለች።

የሀገር ሽማግሌዎቻችን ወዴት አላችሁ...?

በአሰብ እንደሻው

የዘለቀ ማህበረሰባዊ ትስስር ባለበት ህዝብ ውስጥ የሀገር ሽማግሌዎችና የሃይማኖት አባቶች በአካባቢያቸው ሰላማዊ የአኗኗር ሂደት እንዳይስተጓጎል አጥብቀው በመስራት መልካም ያልሆኑና ሰላማዊ ሁኔታዎች ሲስተጓጎሉም ወደ ነበረብት የቀድሞ መረጋጋትና ሰላማዊነት ለመመለስ የላቀ ድርሻ እንዳላቸው ይታመናል ። ማህበረሰባዊ እሴቶቻችን ተጠብቀው እንዲቆዩ፤ በህብረተሰቡ ውሥጥም ቅሬታዎች ሲነግሱ ከማህበረሰቡ የተሰጣቸውን ውክልና በመጠቀም ችግሮች እንዲፈቱና የተበዳዩች እንባ እንዲታብስ በማድረግ በኩል አበክረው የመስራት ልምድ አላቸው። በተቃራኒው እነዚህን እሴቶች ሊሸረሸሩ የሚችሉ ሳንካዎችና መልካም ያልሆኑ ነገሮች እንዲስተካከሉ በተለያዩ መንገድ አስተዋጽኦ ያበረክታሉ። እኔ ባደኩበት አካባቢም የሰፈር ሽማግሌዎችና የሀይማኖት አባቶች የተጣላ ይቅር እንዲባባል፤ ጉዳት ያደረሰ ካሳ እንዲከፍል በማግባባት፤ ጸብ ያለመግባባትና ከፉ ተግባራት እንዲስተካከሉ በተናጠልም ይሁን በጋራ ይሰሩ እንደነበር አውቃለሁ።

አሁን አሁን ግን በየአካባቢያችን ከተራ የግለሰብ ፀብ አንስቶ እስከ ደም መፋሰስ የሚያደርሱ ግጭቶች በሰፊው ይስተዋላሉ፤ በቤተሰብ መካከል አለመግባባቶች እየተፈጠሩ ነው፤ እጅግ ቅርብና የስጋ ዝምድና ያላቸው ባል ከሚስት ልጅ ከአባት እና ወንድም ከእህቱ በተጻራሪ ቆመው የፍርድ ቤት ይግባኝና ከስ ይዘው መመልከት የተለመደ ሆኗል። ተከባብሮና ተቻችሎ በአንድነት የመኖር የቆዩ እሴቶቻችንን የሚፈታትን አለፍ ሲልም ሃገራዊ ህልውናን አደጋ ላይ ሊጥሉ የሚችሉ ክስተቶችን ጭምር በሰፊው እየተመለከትን ነው። ታዲያ የአስታራቂነትና የማግባባት እንዲሁም ለችግሮች መፍትሄ እንዲፈልግ ሚና ያላቸው የሃይማኖት አባቶች፤ የሀገር ሽማግሌዎችና የረጅም እድሜ ልምድ ያላቸው አንጋፋ ምሁራን ወዴት ገቡ? የሚል ጥያቄ እንዳንሳ አስገድዶኛል።

ባለፈውና አሁን ባለንበት የዘመን እሽክርክሪት የተገኙ በጎ ልምዶችና እሴቶች እንዳንዶቻችን እየቀሩና አሳሳቢ ደረጃ ያደረሱ ይመስለኛል። ከእነዚህም መካከል የሀገር ሽማግሌዎችና የሐይማኖት አባቶች ሚና እየኮሰ እየመጣ ይገኛል። ከዚህ በፊት ከነበሩ ዘመናት በተሻለ ሁኔታ የምሁራን አደረጃጀት፤ የአባገዳዎች ሀብረት እንዲሁም የሐይማኖቶች ጉባኤና የመሳሰሉት ተፈጥሯዊ ። ቢሆንም ግን እዚህ ግባ የሚባል ተግባራትን ሲከውኑ አልታዩም።

በመነጋገር ሊፈቱ የሚችሉ ጉዳዮች ወደ ሁከትና ግርግር ሲያመሩ የሀይማኖት አባቶቻችንና የሀገር ሽማግሌዎች የት ገቡ ያስብላል። ባለፉት ወራት በተለያዩ የሃገራችን አካባቢዎች በተከሰቱ ያለመግባባቶች ለሰው ህይወትና ከፍተኛ መጠን ያለው ሀብትና ንብረት ውድመት አስከትለዋል። ከመኖሪያቸው የተፈናቀሉና ለችግር የተዳረጉ ወገኖችም አሉ። ይህ ሁሉ ነገር ከመፈጸሙ በፊትም ቢሆን መንግስትና ህዝብን የማቀራረብ የሀገር ሽማግሌዎችና የሀይማኖት አባቶቻችን የት ነበሩ? ህዝብ እምነት አጥቶባቸው? ወይስ መንግስት አልሰማቸው በሎ? እነዚህ ጥያቄዎች የየራሳቸውን መረጃ ላይ በመመስረት ጥናት በማድረግ ሊመለሱ የሚገባ ይመስለኛል። ለማንኛውም አስኪ በየለንበት በጉዳዩ እንወያይበት። ቸር ይግጠመን።

ካሜራችን

በ6ኛው (ድሬዳዋ) የከተሞች ፎረም ላይ የተካሄደ የከተሞች አውደርአይ

የ7ኛው የከተሞች ፎረም የክብር ስጋንስሮች

አንደኛ ደረጃ ስጋንስር ኢትዮ ቴሌኮም

ሁለተኛ ደረጃ ስጋንስር መስሪ ሲሚንቶ ፋብሪካ

